

Finansklagenemnda Skade

Uttalelse FinKN-2012-178

10.5.2012

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på tak - snøtyngde eller svak konstruksjon?

Den 19.4.11 oppdaget sikrede at taket på sikredes hytte hadde rast sammen. Ut i fra sikredes forklaring måtte skaden ha skjedd i perioden mellom 21.1.11 og 19.4.11 Skadeårsaken ble i takstrappport beskrevet å være at taket på tilbygget var underdimensjonert. Selskapet avslo skaden under henvisning til unntaket for skade som følge av svak konstruksjon. Spørsmål om skaden kan kreves dekket under forsikringen.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: Kr 100.000 eks. mva.

Finansklagenemnda Skade bemerker:

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sammenrasing av tak.

Flertallet, Wilhelmsen, Skofteland, Bjønness og Okkenhaug, mener at sikrede må gis medhold. Ifølge vilkårene omfattes skade "som skyldes snøtyngde, snøpress eller ras på eller fra tak". Taket på sikredes hytte raste sammen pga snøpress. Ifølge takstrappporten skyldes skaden at takkonstruksjonen var underdimensjonert. Skaden er derfor forårsaket dels av snøpress, dels av konstruksjonsfeil, dvs. det foreligger samvirkende skadeårsaker. Den alminnelige lære i norsk forsikring er at man i denne situasjonen skal anvende den såkalte hovedårsakslæren, dvs. at den faren som fremstår som "hovedårsaken" skal tilordnes hele tapet. Nemndas flertall har imidlertid i tidligere saker lagt til grunn at en mer hensiktsmessig innfallsvinkel til dette spørsmålet er alminnelig tolkning, jf. også Wilhelmsen: Årsaksprinsipper og tolkningsprinsipper i forsikringsretten i TfE 2011 nr. 4. Dette gir en klarere anvisning på hva som begrunner avgjørelsen, men behøver ikke medføre et annet resultat.

Vilkårene omfatter skade som "skyldes snøtyngde". Formuleringen "skyldes" tilsier at snøtyngde må være en årsak til, eller en nødvendig betingelse for skaden. Taket har stått uskadet siden 1975, og det er ingenting som tilsier at det ville ramle sammen uavhengig av snøtyngden, slik at snøtyngde ikke kan sees som en relevant årsak. Vilkårene inneholder ingen unntak generelt dersom andre årsaker har medvirket, og heller ikke noe unntak for svak konstruksjon knyttet til snøtyngdedekningen. Et slikt unntak er tatt inn i dekingen for "annen skade på bygning". Denne dekningsbeskrivelsen ville imidlertid inkludert skade pga. svak konstruksjon alene hvis det ikke var et unntak, og gir ikke noe klart holdepunkt for løsningen hvor den svake konstruksjonen virker sammen med andre årsaker. Ordlyden og oppbyggingen av vilkårene gir derfor ikke grunnlag for å anta at selskapet generelt har ment at svak konstruksjon som samvirkende skadeårsak skal være unntatt. Flertallet kan heller ikke se at et innslag av svak konstruksjon vil føre til deking i et stort antall tilfelle utenfor det selskapet kunne forvente, slik at en deking i slike tilfelle ville bryte med selskapets premieberegninger, jf. for så vidt Selmer, Forsikringsrett 1982 s. 292. Sikredes behov for deking ved snøtyngde er derimot det samme om skaden er utløst av mangelfull konstruksjon eller ikke. Selskapet har ikke påpekt preventive hensyn eller andre hensyn som taler i motsatt retning. Uten et klart unntak under snøpressdekningen får sikrede heller ikke noe signal om at dekingen er

begrenset på dette punkt. Både ordlyden og reelle hensyn tilsier derfor etter flertallets oppfatning at selskapet er ansvarlig i dette tilfellet.

Mindretallet, Norseth, har kommet til at selskapet må gis medhold. Etter mindretallets oppfatning må nemnda ved samvirkende skadeårsaker følge hovedårsakslæren, se også Bull, "Forsikringsrett", s. 248. I de tilfelle hvor denne lære eventuelt gir et sterkt urimelig resultat, kan det åpnes for en bredere vurdering hvor også andre momenter tillegges vekt. Spørsmålet i denne saken blir således om det er "snøtyngde" eller er en "annen skade enn de skader som er nevnt i punktene ovenfor" som er hovedårsak til sammenbruddet. For den sistnevnte kategori er "skader som skyldes ... svak eller feil konstruksjon" unntatt. Mindretallet legger på bakgrunn av den foreliggende takstrappport til grunn at taket er brutt sammen som en følge av at sikrede i 2008 forlenget hytta og ved denne utførelse ikke tok hensyn til at enkelte bærende konstruksjoner ble fjernet. Det fremgår videre av taksten at det kun var normale snømengder på det aktuelle stedet vinteren 2011. Det er ingen holdepunkter for at taket ville rask sammen med en tilstrekkelig konstruksjon. Det er etter dette "annen skade enn de skadene som er nevnt i punktene ovenfor" som er hovedårsaken. For denne kategori skader er skade som følge av svak og/eller feil konstruksjon unntatt. Skaden er derfor unntatt dekning. Mindretallet leser vilkårene slik at selskapet nettopp har ment å unnta skader hvor svak konstruksjon er hovedårsaken. Dette unntaket er forøvrig også såvidt mindretallet er kjent med svært vanlig for tingskadedekninger generelt.

Konklusjon: Sikrede gis medhold.

Uttalelsen er avgitt under dissens.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Kjetil Norseth, Elisabet Okkenhaug, Paal Bjønness og Helga Skofteland.

Sekretariatets redegjørelse i FinKN sak 20111968 - THA (AGH) av 23.02.2012

Saken gjelder SpareBank 1s forståelse av vilkår for Fritidsboligforsikring. De aktuelle vilkårene gjengis:

Snøtyngde og takras

Skader som erstattes:

- Skade som skyldes snøtyngde, snøpress eller ras på eller fra tak.

Unntatt:

- Skade på takrenne og takfanger.

Den 19.4.11 oppdaget sikrede at taket på sikredes hytte hadde rast sammen. Ut i fra sikredes forklaring måtte skaden ha skjedd i perioden mellom 21.1. og 19.4.11 Fra takstrappport fremgår følgende vedrørende skadeårsaken:

For dårlig dimensjonert takkonstruksjon på tilbygget.

Den opprinnelige gavlveggen som bar drageren under opprinnelig takkonstruksjon er fjernet, og det var satt en provisorisk søyle under overgangen mellom de to takkonstruksjonene.

Denne har knukket som en fyrstikk av belastningen.

Selskapet la til grunn at skaden skyldtes underdimensjonert takkonstruksjon på tilbygget. Om betydningen av snøtyngde anførte selskapet:

Etter de opplysninger som foreligger i saken er snøtyngden kun en utløsende faktor i skadeforløpet. Basert på takstmannens rapport må vi derfor legge til grunn at hovedårsaken til skaden er svak konstruksjon. Selskapets erstatningsansvar skal følgelig vurderes opp i mot denne skadeårsak. Vilårene har unntak for skade med årsak svak eller feil konstruksjon, og vi kan dessverre ikke utbetale erstatning.

Sikrede klaget saken inn til Finansklagenemnda (FinKN) og anførte at takstmannen og selskapet ikke hadde tatt tilstrekkelig hensyn til snøtyngden på hyttetaket.

FinKN skrev til selskapet og viste til at unntaket for svak konstruksjon i vilkårene var plassert under punktet "annen skade", og at selskapet ikke hadde inntatt et likelydende unntak under punktet for "Snøtyngde og takras". Saken hadde således klare likhetstrekk med FKN-2010-406. Selskapet ble bedt om å vurdere saken på nytt i lys av uttalelsen.

Selskapet opprettholdt sitt standpunkt under henvisning til at svak konstruksjon var den dominerende skadeårsaken. Fra selskapets brev gjengis:

Takstmann skriver i sin rapport av 12.5.11 at årsaken til skaden skyldes at forsikringstaker i forbindelse med oppføring av tilbygget har fjernet den opprinnelige bæreveggen og erstattet den med en provisorisk søyle under overgangen mellom ny og gammel takkonstruksjon.

Den provisoriske søylen har vært alt for svak til å oppta de belastninger som den opprinnelige bæreveggen normalt skulle ha hatt.

Vi hevder at slik konstruksjonen er forsøkt sikret etter at bæreveggen er fjernet er helt uforsvarlig og på grensen til grovt uaktsomt.

Svak konstruksjon anses dermed å være den totalt dominerende skadeårsaken. Det bemerkes også at det ikke har vært noen ekstraordinær snøvinter og forsikringstaker hevder også å ha måket taket i vinteren.

Sikrede hadde innvendinger til selskapets anførsel om at takkonstruksjonen var underdimensjonert:

Den provisoriske søylen som takstmannen hevder erstatter gavlveggen har stått i veggen siden ca. 1975. Den ble ikke montert/satt opp i 2008. ...

Det var ingen 2x4 tommer, men en dobbel 2x4 tommer; altså 2 stk. 2x4 tommer som var spikret sammen.

Nemnda bes ta stilling til om skaden er dekningsmessig under fritidsboligforsikringen.

Tidligere uttalelse:

2010-406.